

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

SANTA LLUCIA

—Pobre santa!... Mireu-la té els ulls al plat.
—Pitjor tu que els tens a la cara i no hi sabs veure més enllà del nas.

La França i la Grecia

La darrera feta d'alguns militars grecs, que han atacat traïdorament a un petit escamot de mariners francesos destacats a Atenes, es una de les accions més negres i més lletges que mai s'hagin vist. Es l'ingratitude d'uns quants homes portada fins a extrems innobles i vils.

Perquè si una bandera i un uniforme havien de respectar els grecs—tots els grecs—eren precisament la bandera francesa i l'uniforme francès. Va ésser la França, ene fecte, la nació lliberadora que amb la seva sang va treure a Grecia de l'esclavatge turc, en el primer terç de la passada centuria. I d'aleshores ençà, la Grecia, protegida internacionalment en sa llibertat per tres grans potencies—la França, l'Anglaterra i la Rússia—ha rebut sempre dels francesos favors assenyalsats. La Hisenda hel·lènica no s'hauria pogut sostenir sense el concurs del capital francès. El feble Estat hel·lènic hauria naufragat en els seus conflictes internacionals, especialment en la guerra greco-turca de 1897, sense l'ajuda francesa. Amb raó s'ha dit que els grecs eren el «noi mimat» de la França. I així paguen uns quants grecs indignes al país al qual deuen la independència i la vida nacional.

Però s'acosta l'hora del càstic per als covards agressors dels mariners francesos, per als seus alts instigadors i sobre tot per a aquell cunyat que fa de rei. La França és magnànima; mes el darrer crim no mereix perdó.

Els menja-morts

EXISTIA una llei que obtenia una execució si no rigurosa, aproximada, la llei de Sanitat, prohibint els enterraments en poblat i ordenant, no's realitzessin, si no en necròpolis allunyades, al menys a cincents metres de les ciutats i els pobles. Semblava com una revenja científica i pagana contra els vells espectacles eclesiàstics, que convertien les esglésies, convents i monastirs en ossaris.

Aquesta llei està a punt d'ésser vulnerada, consentint-se enterraments en la Sagrada Família, tres mil enterraments, tot un cementiri d'urbs tentaculars! Demanen la transgressió de la llei la Junta d'Obres de la Sagrada Família i la Provincial de Sanitat. La premsa republicana, l'única que ha sentit l'agravi a la ciutat, s'ha alçat contra aquests propòsits d'ànimes egípcies que volen fer tributar als morts. El ministre ha de decidir.

I bé; això és el retorn a la prepotència eclesiàstica. L'home, el ric, ja ho sabem, però sempre l'home, recorrerà altra volta tota la trajectoria catòlica. De la pica baptismal a la fossa sota els altars, en les criptes feréstegues. L'home és meu, dirà l'església, en la seva ànima i en el seu còs, car encara que els futurs enterraments en la Sagrada Família tindran caràcter privilegiat, apareixerà com especial prerrogativa que otorgarà el temple i com a orgull i més gran possibilitat de gloria eterna per als cadavres admesos. Si unes misses otorguen a una ànima la salvació o un alleugerament purgatiu, ¿què no obtindran de la divina gracia aqueixos beats mortals que reposaran prop dels Cristus, escoltant eternament les pregaries, envoltats en els sahumers litúrgics?

Els temps imposaren l'organització ciutadana del sepulcre, però l'església seguia enterrant les seves jerarquies en els altars i fins subrepticament algun privilegiat obtenia la concessió senyorivola i excepcional de un sepel·li eclesiàstic, tingut com a distinció suprema. Ara demanen la prerrogativa de la exhumació amb un fi utilitari. Més això que's presenta com un especial particularisme, ¿qui garanteix que no's generalitzarà? ¿Qui pot dir no sorgiran nous temples inacabats, noves basíliques per bastir, nous convents per refer que demanaran el privilegi d'enterrament, tornant a les antigues èpoques en que així com se neixia en el sí del catolicisme, anaven a podrir-se els creients baix l'ombra dels cloquers que pre-gaven cada dia per ells a Déu?

Els catòlics, i no pas nosaltres els heretges, haurien d'impedir aquesta contribució macabra. Si la Sagrada Família no segueix pujant al cel la seva oració de pedra per manament de fe pròdiga ¿no atentarà al decor de l'església, aixecant un temple damunt de cadavres subjectes a una tributació vanitosa? La mateixa idea pura que inspirà an En Gaudí, no patirà davant de la pedra convertida en panteó, del sentiment religiós extreient beneficis d'un pudrimaner? El tem-

ple no ho serà, sinó piràmide; i els sacerdots apareixeran com uns industrials enterramorts, preocupats més de la productiva conservació dels cossos desfets que de la salvació de les ànimes.

Segurament que molts trobaran de mal gust aquesta oposició al projectat cementiri. En l'Esquella parlem una mica irònicament de la possibilitat de que la Casa del Poble vulgui també demanar privilegi d'enterrament per a bastir amb els subsidis fúnebres la casa de la Democràcia, com se vol fer amb la casa del Senyor. Concretem més aquesta possibilitat. Si els masons que tenen la seva litúrgia funerària, que assisteixen al sepel·li dels seus germans i posen damunt les tombes els atributs de les jerarquies masoniques, vulguin enterrar en les seves logies, que són els seus temples, als cavallers Kadosc i als Venerables ¿seria tolerat per les autoritats i obtindrien l'acquiescència de la Junta Provincial de Sanitat i el respecte de la multitud catòlica? Si els evangèlics intentessin posar en les seves capelles els seus difunts ¿no arribaria el moti clerical a les portes de les capelles que han vist més de una vegada profanada l'imatge del Crist que les decorava?

El cementiri és de la ciutat, terra simbòlica que ens arreplega a tots nivelladora. Si l'església obté una excepció privilegiada, que s'extingui fins ais luterans i els franc-masons. Quan no són de la ciutat, que cada un enterrí als seus morts, posant en cada cantonada un ossari. El mal gust de la mort aprofitada i exhibida serà altra volta ofrena de l'església.

PARADOX

El casalot

OLEU que us ho diguem, amics? Això del partit republicà espanyol no té adob. El que va ésser un gran partit prestigiós i respectat, és avui una trista ruïna. El republicanisme és a Espanya un casalot quasi deshabitat. I dels pocs que hi habiten, encara n'hi ha que hi fan més mal que bé.

Per dolorosa que sigui, cal dir-la ben alta aquesta veritat. No en treurem res de parlar posposament de la República, si l'instrument polític amb què comptem per a arribar-hi està corcat. De poca cosa ens servirà celebrar l'onze de febrer, si cada any se veu més lluny, no solament la República passada, sinó també la República futura.

Les organitzacions d'ara, ni les velles i ni les noves, ne poden complir la seva missió. Les velles són com un esquelet sense carn. Les noves són una embastida improvisada, sense arrels i sense aguant.

Adins del casalot del republicanisme actual hi ha un ambient de cementiri. Moltes de les figures que s'hi mouen, semblen aparicions fantàstiques. Una bona part dels seus prohoms fan l'efecte de gent d'ultratomba. N'hi ha que encara són joves, i resulten homes d'una altra època. Els comptats esperits joves de debò, que duts pel seu entusiasme romàntic, s'han ficat al casalot, a l'ésser dins han sentit aviat un fret intens, mortal, que els ha gelat l'ànima. I, o bé se n'han allunyat, o ells també han quedat convertits en una mena de fantasmes.

Pero el cas és que hi ha encara caliu republicà en el cor del poble, i que l'objecció del règim monàrquic fa cada dia més necessària l'existència d'una vigorosa acció republicana. Així tenim que el republicanisme històric s'atrofia, no per falta de funció, sinó per l'incapacitat vergonyosa en què es troba per a realitzar-la.

Al nostre entendre, només resta una esperança de salvació: calar foc al casalot rò-nec, i recomençar l'edificació d'un ample casalot nou. Els elements sans del republicanisme actual han de posar-se a la feina com si ara comencessin, com si no hagués existit res abans. L'obra podrà ésser costosa, i modest el seu resultat. Però al menys, de l'esforç en sortiria l'ideal republicà amb un sentit de joventut que avui li manca i que li és indispensable per a triomfar.

FULMEN

Així paga el diable...

SI En Romanones fós un home agraiat, estimaria al partit republicà molt més que a cap de les seves millors crosses.

Salvant contades excepcions, els homes que constitueixen un dia les més fortes esperances del republicanisme, són avui, directa o indirectament, els col·laboradors més actius d'En Romanones, en la tasca de deixar a Espanya al nivell de les clavegueres.

Els uns per l'ambició d'una vara, els altres per una acta, i uns i altres pel seu profit particular, llencen al mig del carrer els seus ideals republicans i s'abracen, no a un ideal de Llibertat més assequible, sinó a la repugnant realitat d'un home que té diners, mercès i gangues per a repartir.

Els que descaradament no s'entreguen a l'adoració del vedell d'or, actuen de comparses en la comedia política que desenrotlla l'il·lustre comte. Callant i menjant els vius; fent quatre tonteries les patums; fent com aquell qui fa el manso, tots ajuden al Govern, com si el quefe d'aquest els tingués a sòu.

I en lloc d'agrair aquesta actitud dels republicans bons nois, En Romanones els exposa públicament a la vergonya, dient ben alt i ben clar que a les Corts no hi ha cap altra minoria de cuidado que la regionalista, que és la que fa verdadera oposició.

Es dolorós confessar-ho. Veritablement la única fracció parlamentària que barra el pas a la disbauxa ministerial, és la regionalista. Ella tan sols estudia bé tots els assumptes, discuteix serenament les qüestions, critica amb severitat les etzegallades, posa de relleu les murriesques governamentals i entrebanca el pas al desahogat comte de Romanones.

Però, com és natural, els regionalistes tiren l'aigua al seu molí; fan la campanya en profit de la seva causa, un bon troç oposada en bastants punts a la causa que defensem els republicans. Per aquest motiu, és llastima que la valenta actitud del nostre amic Marcellí Domingo, no vingui apoiada per la acció seria, enèrgica i constant de tota la minoria republicana, que si sapigués actuar amb la cohesió i la valentia amb que obra la minoria regionalista, podria en les circumstancies actuals fer una profitosa campanya.

Però els nostres prohoms republicans són com són, i com si la seva conducta censurable no fós ja prou pública, s'encarrega de posar-la de relleu el desagraït comte de Romanones, proclamant que a les Corts no hi ha més oposició de cuidado que la dels regionalistes.

JEPH DE JESPU

De Sedàn a Verdún

FULLEJANT un dels darrers reculls d'articles de Maurice Barrès, *L'À-mitiè des Tranchées*, pensava jo que'ls amics de França tenim una santa obligació: rompre l'*union sacrée* per compte dels qui avui per avui no poden fer-ho.

Els qui no estem davant l'enemic podem i devem mantenir encesa l'antorxa que'ls companys combatents han agut de depositar en les mans nostres mentres duri la llarguíssima batalla. Ells, a les trinxeres, sostenen la guerra material contra el barbre; però nosaltres hem de mantenir la guerra espiritual contra l'etern enemic interior, més terrible que l'altre perquè la seva victòria seria la deshonra i l'anul·lació de França; i també perquè la seva hostilitat no és ocasional i transitoria com la dels *boches*, sinó persistent i secular.

Curiosíssima contradicció: la guerra actual ha demostrat ben clarament que la França de la Lliga dels patriotes, la França dels *camelots du roi*, és infinitament més petita que la dels *sans patrie*; perquè aquests, en el moment de l'agressió, han vist unir-se a ells el bloc universal de totes les esquerres; mentres que'ls altres a penes han concitat la simpatia de quatre solitaris, portats per l'esperança d'una futura i exemplar reacció francesa. De manera que la República laica i antimilitarista s'és manifestada, tot d'un cop, com un veritable imperi universal dels esperits; els seus límits han traspassat les velles fronteres, i París ha estat, verament, la capital del món.

Per altra part, França no és un territori, sinó una civilització. Les seves dretes defensen aqueix territori, però no defensen aqueixa civilització. Sols les esquerres defensen un i altra. Son, doncs, franceses totalment. Les dretes, en canvi, defensen el territori francès, però defensen també la *civilització* imperial i autocràtica, la *civilització* alemanya, que no és civilització. Fan, en conseqüència, la causa de l'enemic. Si haguessim d'establir una última concitudania per sobre la comunitat exterior dels conterranis, diríem que aqueixes dretes de França són compatriotes dels alemanys; pertanyen a una mateixa patria d'esperit; desitjen, per a França, un règim anàlec al de Prússia; aspiren a una veritable naturalització alemanya de França. Dieu-me, doncs, quins són els patriotes: ¿els deixebles de Déroulède o els deixebles de Jaurès?

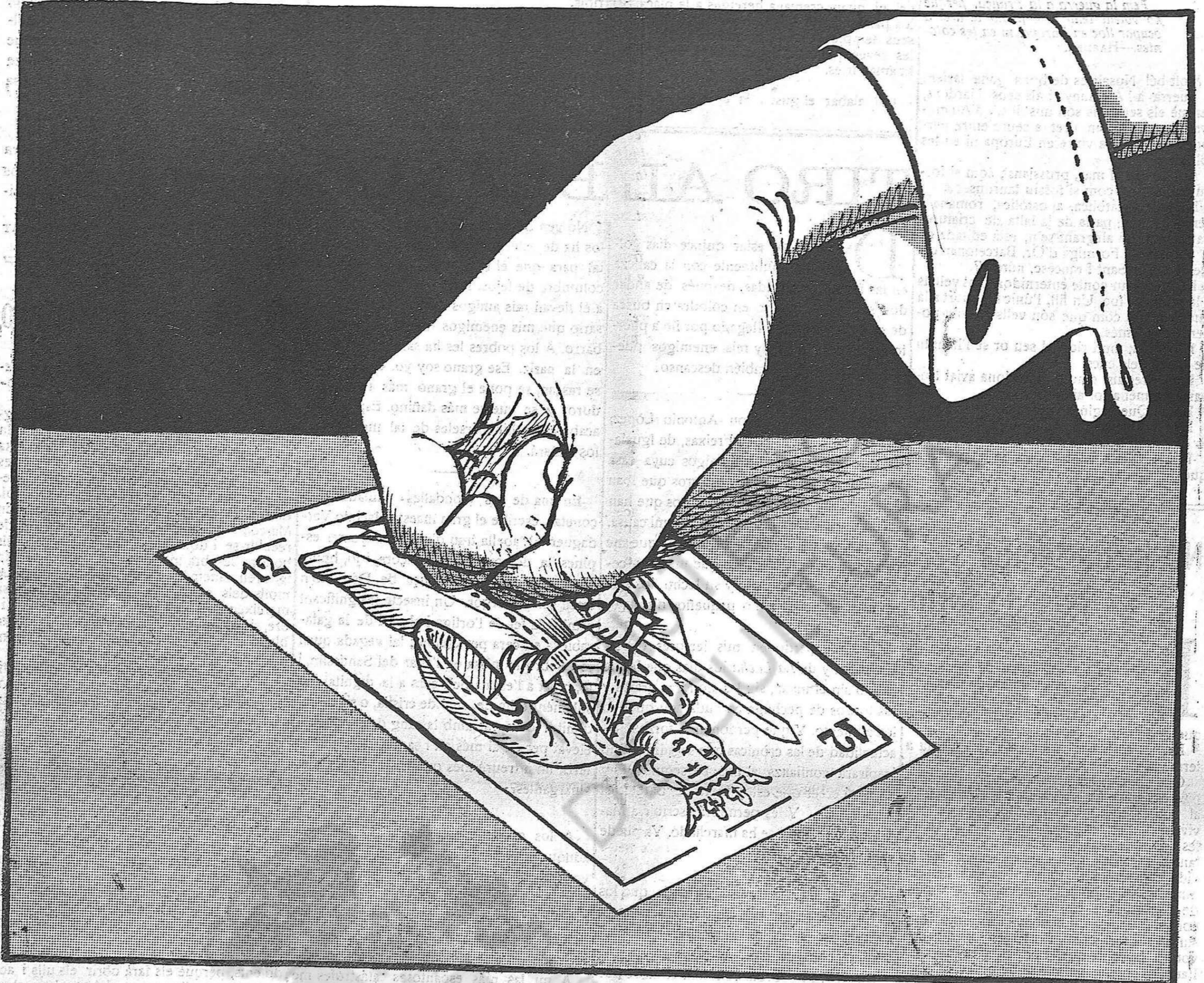
Lo dolorós és que la famosa *union sacrée*, naturalment, ha tingut que fer-se sobre el model de l'adversari. França, per a combatre la brutal agressió, ha tingut que acomodar-se a les condicions de l'enemic material o extranger i a les aspiracions de l'enemic espiritual o intern. Ha tingut d'ésser, indefinidament, prusiana i nacionalista. Tota la seva dinàmica política s'és interrompuda; fins i tot ha hagut de fer concessions perilloses a la concupiscència de la reacció. I aqueix estat, mantingut llarg període, deixa rastre en els pobles; es converteix en una viciosa i falsa educació. La trinxera, admirable element de defensa, és una pessima escola de ciutadans lliures; i avui la trinxera francesa és una escola. ¿Quin poble sortirà d'aqueixa fatal pedagogia? Barrès, tendenciosament, imagina l'Amistat de les trinxeres com una imatge de la França que vindrà, com el disseny de les noves comunitats; voldria que la camaraderia guerrera sobresvisqués a la guerra i romangués com a arquetip de la futura ciutat francesa. Aquesta és també, inversament, la nostra prevenció...

L'altre dia En Bonafoux, a *El Diluvio*, parlant sobre aqueix tema d'una possible reacció, citava, en confirmació, algunes frases deplorables d'escriptors i polítics francesos, comensant per una d'En Briand, on s'invoca el *sentit de l'autoritat* amb un tò perfecte d'universitari germànic. Jo noestic conforme amb la conducta d'En Bonafoux davant aquesta guerra; però cal confessar que les seves cites son dolorosament significatives i eloqüents...

* *

I amb tot, ¿com no abandonar-se a l'anticipada visió històrica d'aquesta guerra en el seu sentit trascendental de llicó, d'exemplaritat comparativa? Aquesta guerra, vindicació de França davant els imbecils qui l'ig-

Pedres són Trumfos

-Matol!...

noraven o els malvats qui interessadament la bescantaven, és una escola francesa d'heroicitat. La França de 1870, sorgida d'un desaforat militarisme, d'una impotent imitació del cicle napoleònic, nascuda de la traïció de 1851, parodia del 18 brumari, fou arrossegada miserablement per la carroça dels Hohenzollern. Versalles, òvul del règim autocràtic, presencià la coronació del Cèsar, i la raça del Rei Sargentíva cenyirse la diadema de Lluís XIV i la de Napoleón. La Galia era vençuda per un Cèsar barbàric. I mireu avui la França republicana, hereua de Valmy. Aquí tens, oh tu el més inefable dels nostres burgesos, aquí tens el producte autèntic d'això que'n dius despectivament l'escola sense Déu i sense patria! Dos noms resumeixen sintèticament el contrast entre les dues Frances: l'un com a reste del naufragi d'un règim, l'altre com a promontori triomfal d'una lliberació: Sedàn i Verdún!

Digueu vosaltres mateixos quina de les dues Frances mereix sobreviure, quina de les dues Frances és digna d'immortalitat.

GABRIEL ALOMAR

Senyal que no falla

«Per ses obres els coneixereu.»

QUESTES paraules tanquen una veritat tan fonda i essencial que no necessita demostració. Li donen sobrerera els fets que cada dia, en tots els ordres van succeint.

Si la major condemna que tenen els germanòfils es aquell refrà que diu: «diga'm amb qui vas i et diré qui ets», aquesta altra dita, justa i precisa, que hem copiat al començament, també els hi és forta condemna.

Perque, figurem-nos, per un moment que, temps a venir, ha desaparegut del món, la memoria i l'història dels fets germànics en aquesta guerra. Imaginem que per una insospitada i no imaginable catàstrofe sense precedents, per una mena de fenomen estrany que no's pot compondre ni arribar a prevenir, per una llei estranya de monstruoses hecatombes desaparegués tot rastre de les ferocitats alemanyes i de tota la profunda vicieja dels germanòfils espanyols.

Res recorda el món del horror i de la bestialtat passada. Res tampoc de com eren els germanòfils. S'ha perdut el rastre, no hi han indicis; no poden fonamentar-se els estudis ni les investigacions. Després de la

gran guerra un aire purificador esbargí, desvaneixent-les totes les cendres males-trugues.

Però, com que sempre hi han homes curiosos i incansables investigadors que cerquen i regiren per tots els recons, ansiant trobar els secrets que ningú sab, suposem també que un d'aquestos savis, dedicats a la zoologia s'empenya, precisament atiat per les dificultats en esbrinar la vera essència de lo que constituí el germanofilisme espanyol. Aleshores, aquest home pacient i recercador arriba a sapiguer que els germanòfils espanyols tenien adepta o propia una part de la premsa barcelonina.

Cerca i recerca, mira i remira, busca i rebusca i finalment l'home de la zoologia troba alguns exemplars d'aquesta premsa germanòfila.

Se cala les ulleres, s'enfonsa en la lectura, amb més paciència i gravetat que mai.

Però aviat tira els papers, Refusa la premsa, acaba la lectura. Allà van *Dia Gráfico* i *Tribuna*, *El Tiempo* i el *Ciero*, sense més contemplacions.

I obrint el seu llibre de notes i observacions, escriu sense preocupar-se més.

Germanòfils espanyols: una mena de gent sense cap consistència ferma. Posats a fer diaris, els feien antediluvians. L'arqueologia hi té que veure. No tenien espiritualitat ni idees de son temps.

I més avall afegeix:

Alemanys de la guerra de 1914 a....: Per

a judicar-los basta pensar que tiraren per a que fessin campanya en son favor, donant-los-hi diners a grapades a aquella gent que escrivia els diaris que acabo de fullejar. No es pot demanar per part dels alemanys una nicieja més gran.

I escrit tot això, el savi zoològic respirà tranquil pensant que era d'una gran sencillesa conèixer a certa mena de gent.

Nosaltres, ho creiem també. Per a predicar als alemanys i als germanòfils és suficient un troç de paper. Que naturalment resulta ésser rebregat i brut.

MARCEL

PI I MARGALL

Quinze anys de trista orfenesa

l'han omplert de melangia

a aqueixa Espanya malmesa,

ronyosa, sense energia.

Morí l'Apòstol en l'hora

que'l séu verb més ens calia;

¿i pensar que ningú'l plora

quan més plorar-lo caldria!...

Redreça't Espanya en pena,

obre l'Historia i fés via;

ompla altra plana ben plena

de braó i alevosia.

¿No't diu rē'l record de l'Avi

herald de la Autonomia,

que esborren o fan agravi

tants fellóns d'avui en dia?

A. COSTA I SENDRA

OLÉ!

Fem la guerra a la França, perquè no volent tenir fills, ja no té dret a ocupar lloc en Europa ni en les colònies.—HARDEN.

Molt bé! Nosaltres de bona gana fariem la guerra a l'Alemanya i als seus Hardens, perquè els seus fills són uns fills... d'Alemanya i tampoc tenen dret a seure entre persones de bé, ni a viure en Europa ni en les colònies.

Au, de cap al mar, prussians!, com si fossiu submarins, com si fossiu taurons.

La fulleta catòlica, apostòlica, romana i peregrina que parla de la falta de criatures franceses, bô i alegrant-se'n, està editada en la Imp. de la Formiga d'Or, Barcelona; carrer Nou de Sant Francesc, núm 17.

El text és un conte enternidor. Dos vellels a la vora del foc. Un fill, l'únic fill, mort a la guerra... ah! I com que són vells ja no'n poden fer cap més.

I són rics, molt rics; el seu or se l'hauràn de menjar els cucs.

Els correguts d'aquí Barcelona aviat trobarien remei a tot això.

Bony! Que vagin a l'Hospici.

Bony! Que arrepleguin mitja dotzena de lo que jo hi he deixat.

Bony! Que'n facin soldats de la patria o que'n facin capellans.

No hi ha temps que no torni

LA Junta Provincial de Sanitat ha prè l'acord de consentir que a la nomenada Sagrada Família puguin enterrar-se els devots del catolicisme que tinguin mil duros sobers.

Es un altre cas d'absorció, que porta a terme la església insaciada.

Quan el coneixement de les primaries regles d'higiene ha persuadit als governants i al poble poc o molt culte, de l'erro en que vivien els nostres pares; quan ja eren runes les fileres de ninxos arracerats a l'esquena de tantes esglésies pobletanes, emporcant la vida camperola de milers i milers de sers humans, vé la Junta Provincial de la capital de Catalunya a ressucitar la mala costum com si Barcelona, Catalunya i Espanya, fossin un sol manicomi. Els 15 senyors que han votat a favor de que la cripta de la Sagrada Família pogués omplir-se de cadavres, han comés una acció delictuosa.

Perquè si els oficiants de les falornies catòliques i els devots que hi van se resignen a les bravades que hauràn d'engolir de primera mà, amb perill d'adquirir una malaltia greu, repercutible a la urb, nosaltres no hi estem conformes, i nosaltres, en aquest cas, som el poble, som el sentit comú, i per ésser el poble i el sentit comú serem, més o menys tard, totpoderosos per a evitar aital escarni.

La Sagrada Família és un monument, una obra d'art, monstruosa si es vol, però obra d'art al fi. Allí hi hem vist el quixotisme de un somniador, i nosaltres que som partidaris de la lliure emissió del pensament, volem de la mateixa manera la expansió de totes les fatleres, l'assaig de totes les idees artístiques, perquè, degudament controlades, puguem escollir-se i acceptar lo millor de cada provatura.

Preferiríem que l'esforç d'En Gaudí i tants d'altres fós posat en obres profanes; el catolicisme no podrà eternitzar els seus símbols; resta condemnat a mort. Es l'edifici assegut damunt l'arena de que ens parla l'Evangeli.

Cal tenir rom l'enteniment per no endevinar que el disbarat comès per la Junta Provincial de Sanitat serà rectificat algun dia. Les famílies ricatxes i vanitoses que hauràn dut allí les despulles dels seus deutors, rebràn allavors un desgany. I si és la teia revolucionaria la que entrí a fer llum a la cripta i a furrigar-la, no cal dir.

La església vol guanyar diners i ho fa tot

per a afalagar als que tenen una gerra al Banc. Mai ha sigut partidaria de l'higiene, ni quan agermanava el temple amb el cementiri, ni quan cremava heretges a la plaça. Si fós partidaria de l'higiene no subsistirien els seus temples closos, borratxos de cera, ni les seves piques d'aigua, plenes de petites salamandries.

Cal alabar el gust i la enteresa demos-

TIRO AL BLANCO

DESPUÉS de estar quince días golpeando inútilmente con la cabeza en las fronteras cerradas, después de andar dos semanas de roca en colodra en busca de refugio y asilo, he llegado por fin a puerto seguro. La policía y mis enemigos pueden descansar. Yo también descanso.

Que me perdone don Antonio López; que me perdone el buen Freixas, de Igualada; que me perdonen los amigos cuya casa ha sido asaltada por los esbirros que iban detrás de mí, y los correligionarios que han sufrido vejámenes o molestias por mi causa.

Que me perdonen también los que me han dado hospitalidad, los que me han cedido estos días su plato y su lecho, los que se han expuesto a no pequeños disgustos por mí.

Que me perdonen mis lectores de LA CAMPANA y de *La Lucha* los días que les he tenido sin el maná, sin las alondras grasas y los tordos de pechuga carnuda con que yo los alimento. Y que perdonen la forzosa inactualidad de las crónicas que seguirán. Esto inspirará confianza a mis perseguidores y les hará creer que estoy fuera de Barcelona y de España. Y les permitirá escribir a Madrid: «Samblancat se ha marchado. Ya puede venir el rey».

Veo, al leer la prensa atrasada, que los lerrouxistas se han dedicado una semana al provechoso sport de llamarme—jellos!—granuja, cobarde, etc.

De Oliverio Cromwell han contado sus detractores que asistió desde lo alto de un campanario a la primera batalla que les dieron los parlamentarios a los «caballeros», y que, al ver retroceder a los suyos, se descolgó por la cuerda de la campana y huyó.

A los lerrouxistas les parece una granujada el que yo pretenda ser diputado. Pues, sí señor, diputado nada menos. Y por los quinientos distritos electorales de España. O por siete circunscripciones cuando menos, como Mendizábal. Y si por una sola, por la de Barcelona precisamente. Y no me respondáis: «limpiate, etc.» Porque os replicaré con el acento resuelto de los enamorados: «de ella o de nadie».

Si el lerrouxismo piensa matarme con epítetos, está aviado. Ni aunque fueran como los de Aristófanes.

A esa gente se les ha entelado el ojo. Júpiter ciega a los que quiere perder.

No se dan cuenta de que el procedimiento de alquilar insultadores es muy antiguo, y que podemos adoptarlo los demás, y que el día que lo adoptemos, el día que se nos acabe la paciencia y hechemos un semanario obús a la calle, no habrá tampoco para nosotros nada sagrado.

trada, votant contra el reaccionari acord, del alcalde de Barcelona, dels senyors Martínez Vargas, Genové, Calvet, Puigpiqué i Farríols.

Els altres, components d'una majoria aclaparadora, no han sapigut els seus deures ciutadans aquesta vegada, i la ciutat cosmopolita i la urb moderna i esquilada de clatell, té un compte a saldar.

J. COSTA I POMÉS

cuta tan fácilmente como a la razón en un pleito. Lo que hay es que yo tengo mucho ardimiento y mucha pugnacidad, y entro en liza con muchos enemigos a la vez, y salgo, a lo mejor, de la aventura, malferido y maltrecho, como don Quijote. Pero, aunque muriera, yo soy como el fénix, que renace de sus cenizas, o como el sol, que se eclipsa hoy para reaparecer mañana.

Lerroux dijo, en cierta ocasión, que para echarlo a él de Barcelona hacían falta dos enteros. Pues para echarme a mí se necesitan cuatro.

ANGEL SAMBLANCAT

Un llibre d'En Domingo

ENS envien de Tortosa un llibre, *Temas*, del bon diputat Marcellí Domingo.

Comencem dient que ja resulta una magnífica obra de justicia i una bona pensada la de aplegar en un volum els escrits d'aqueixa valenta mentalitat que és avui una de les primeres figures, la més ardida i més sincera, sens dubte, del republicanisme espanyol. Lo que En Marcellí Domingo diu, lo que En Marcellí Domingo escriu és sempre digne de recullir-se i donar-se a llum amb tots els honors de obra interessant i instructiva. No ignoren, además, els nostres llegidors que molts dels escrits del diputat per Tortosa mereixen no sols ésser estampats en un llibre, sinó esculpits amb lletres d'or en pedra blanca, i alguns d'ells tatuats al pit, al front i fins a l'esquena de molts homes.

Una cinquantena de treballs, entre articles, discursos i conferencies, venen reproduïts en aqueixes planes de *Temas*, admirables estudis de vivisecció política i social de la vida espanyola. Pot-ser no tots els *temas* són avui de palpitant actualitat, però, com diu molt bé el mateix autor en el pròleg, desgraciadament «a Espanya la actualitat es una fuerza estática.» I allà on diu actualitat, llegeixin *bagarraneria, estulticia, prevaricació...*

No anirem nosaltres a fer la crítica del llibre; no és cosa nostra. Per altra part, no sortiria de la nostra ploma sinó un elogi veement i una adhesió incondicional. Lo que sí fem és recomanar a tots els bons republicans, als bons i als dolents, que no deixin de adquirir aqueixa obra instructiva i valenta; als bons, perquè els tornarà millors i als dolents, perquè els farà obrir els ulls i acabaràn per a allunyar-se dels mals pastors. Amen.

Sonata XXXIII

BONA arribada ha tingut el senyor batlle; se veu que els regidors no li guarden gaire bones ausències. Ell prou tractà de convencè'ls de que havia fet això i allò però els altres vinga no voler creure.

L'únic home que té fe en les gestions de don Manolito (a) el Portuguès, és En Vila no'm maregis (a) l'Himalaia.

Els demés regidors semblen quaranta nous sants Tomàs que volen tocar per creure i com que no toquen no creuen, i se'n van a Madrid a veure què hi ha de cert en lo que el senyor marquès d'Olèrdola, segon del cognom, va explicar-los-hi l'altre dia.

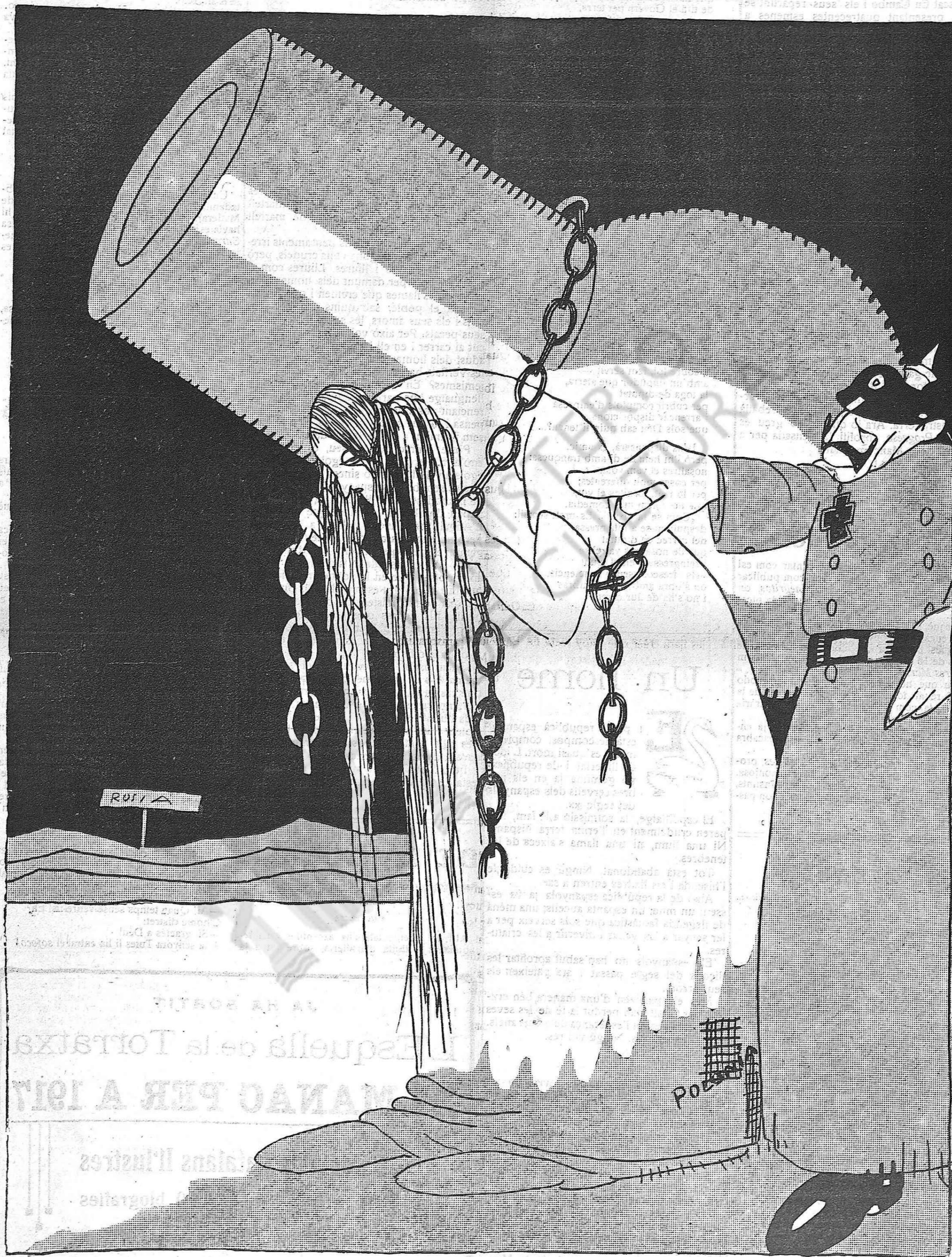
La Vanguardia diu que perderàn el temps. Pot-ser sí, però que's faci càrrec que també el perdo jo llegint *La Vanguardia*.

L'amnistia dieu? La... dallonses que els va parir! Què hi farem? Qui mana, mana. I quan se mana sense justícia. Ho aguantem? doncs no'ns queixem.

Lo que m'agrada és lo del Congrés i del Senat. Encara que casi cap d'ells sigui de la meva corda (en Marcellí Domingo fóra una excepció si fós més catalanista) m'agrada veure com són els catalans l'única força

Me escriben que un abogado de ahí ya me da por muerto. Pero a mí no se me eje-

LA LLIBERTAT DE POLONIA

—Vés, ets lliure... Però abans t'has de fer matar per mi.

d'oposició de veres que en les Corts actúa. Aquest anunci de la obstrucció que s'han empescat En Cambó i els seus repartint-se torns, presentant quatrecentes esmenes a cada capítol, demanant votacions nominals cada vegada, me regositja. Llàstima que no ho facin per altres assumptes a més de aquests ecòmics importantíssims, sí; però no sols de pa viu l'home.

I encara me fa riure més el paper de títella que fan els republicans (Castrovido apart), don Giner, com deuen riure a la cambra am l'avi; i En Lerroux que no hi és mai, i aquest Fernández de Girona. Vatuva nada món! Vatuva nada món!

I a En Salvatella que no li ha caigut encara la cara de vergonya. Al té de la Presidencia, eh? I vostè vol ésser governador de Barcelona? Vaja home... No vinguis, mira que t'escupirem.

I vostè senyor Rodés? Vostè seguirà éssent el rei del tuti habanero, però un diputat català? Fugi, home, fugi.

D'En Nougués no cal parlar-ne, fa molt temps que'l coneixem. I d'En Junoy tampoc. Don Emili és don Emili; hi ha gent que n'èixen per una cosa i gent que n'èixen per una altra. Cada un és com Déu l'ha fet, i si a En Junoy l'ha fet aixís... enamoradís, no pot posar-s'hi remei. Avui m'agraden unes arrecades? demà tinc ganes d'anar en automòbil? amb el de l'automòbil. Ben fet.

Are volen fer un monument a En Pearson. Suscrivim nos-hi; aquest sí que treballa per nostra terra. Ara lo que'm sab greu és que *El Progreso* aprofiti la pensada per a dir mal de la Mancomunitat.

A la vostra salut.

MORITZ XLV

Notes de fóra

Monistrol de Calders.—Per a pintar com cal al nostre *endolat*, no hi hauria com publicar un article titulat *El colmo de los negritos*, on es descrigués fil per randa la seva vida picaresca.

Perquè, mirin si és *pícaro*, que no tenint-ne prou encara del convent de monges que hi ha en aquest poble, proposa fomentar un chor de noies de 16 a 20 anys que ha de dur per nom *Les tres Maries*.

Diu que ho fa per a veure si d'aquest modo podrà reunir totes les *ovelletes* al corral de la església tal com Déu mana, i que ell s'honoraria en ésser-los el més fidel i digne pastor.

Nosaltres, sense tenir res de *pitonises*, ja endevinem els bons propòsits d'aquesta macabra còpora.

Primerament, per medi de les *ovelletes*, procurarà formar un jaç de llana ben esponjosa, i després, quan veurà realitzats els seus instints, s'hi ageurà amb tota solemnitat, com a bon pastor!

A UN DIPUTAT

Qui sigui confrare...

Respectable senyó: En nom de les entitats diverses que van fer-lo diputat en les eleccions darrereres, venim a fer-li saber que hem acabat la paciència i que, per tant, ha arribat el moment de partir peres.

Quan vostè va vení aquí amb la bandera vermella a demanar-nos el vot, recorda l'hermosa arenga que en el «Círcol» ens va fer? «Voteu-me—ens va dir;—votau-me, i jo us juro que Madrid veurà per volta primera un diputat de debò, un diputat que amb veu plena, i fustigant igualment a la dreta que a l'esquerra, cantarà les veritats als senyors que'ns desgovernen, fent que aquesta situació s'enfonzi i se'n vagi a terra.»

Això ens va dir, i ¿ho ha complert? Pels extractes de la premsa i notes confidencials que de Madrid ens remeten, sabem detalladament tot lo que fa i en què emplea el seu talent especial i la seva xerrameca.

En el saló de sessions, lluny de sè el lleó que'ns deia, que havia, amb un cop de puny, de tirà el Govern per terra, resulta un ministerial, tan apte per... certes feines, que'l president quan el sent creu que parla un de la dreta i'l fa objecte molt sovint de les seves preferències. En els *pasillos*, no hi ha ningú de tan bon convèncer ni qui ajudi amb més ardor al comte quan hi ha *mareja* i al barco romanonista n'hi passa alguna de crespia. Però, per lo que sabem, en lo que més zèl revela és en fer despatxar «coses», en recomenar l'urgència de certes disposicions i en recórrer sense treva direccions i ministeris per motius que's desconeixen.

¿Es això, senyor tranquil, lo convingut?... ¿Creu de veres que un que's diu republicà té'l dret de fé aquesta mena d'oposició?... El compromís que amb nosaltres va contreure ¿es compleix apuntalant les situacions que flaquejen, donant el vot al Govern, aplaudint sos plans d'Hisenda i, sobre tot, fent servir, amb un impudor que aterra, la toga de diputat per cubrir complots d'empresa i arrencar disposicions que sols Déu sab quin fi tenen?...

Ja'ns dispensarà, ex-amic, però l'hi hem de dir amb franquesa: nosaltres el vam votar per coses molt diferents; per lo tant, torni'ns el vot, que no volem mes comedia.

¿Com se fa això?... Es molt senzill: despullant-se a tota pressa del càrrec de diputat que de nosaltres va rebre i reingressant en el munt dels «frescos» sense consciència, on s'obra amb tot desembràs i no s'ha de dur careta.

C. GUMA

Un home

EL partit republicà espanyol està descompost completament, és quasi mort. L'idea de llibertat i de república, no germina ja en els pobres cervells dels espanyols del segle xx.

El capdillatge, la sotmissió a la fam, imperen crudelment en l'erma terra hispana. Ni una llum, ni una flama s'aixeca de les tenebres.

Tot està abandonat. Ningú es cuida de l'hisenda i els lladres entren a sac.

Això de la república espanyola ja va éssent un mite; un espanta aucells; una mena de llegenda fantàstica que sols serveix per a fer senyar a les velles i divertir a les criatures.

Els espanyols no han sabut aprofitar les lliçons del segle passat i ara pateixen els seus errors.

Mes els pateixen d'una manera ben crudel, per Crist! Han perdut la fè de les seves idees; han perdut l'esperança dels seus anels. Ningú espera res. Ningú vol res.

Sols nosaltres, uns quants joves, un xic romàntics i un xic trivials, ignorats i amagats sots la llosa del silenci, allà en el fons de la nostra ànima boja, tenim una esperança.

Una esperança, en aquests temps d'abulia i d'abatiment, significa una il·lusió, i una il·lusió té la força d'una fè.

Sols nosaltres tenim un home, un jove, que amb sols una plantofada, podria destruir definitivament les tristes despulles del mal anomenat republicanisme espanyol, aquest republicanisme d'opereta bufa, que com una carronya està estès sobre el còs fret i sec de la pobre Espanya.

Aquest jove és un republicà de la Muntanya; és un revolucionari de la Convenció.

Si abans no sucumbeix, ell ha de matar a Espanya o ha de salvar-la. Aquest home és l'Angel Samblancat.

En Samblancat té l'ànima abrupta com les muntanyes de la seva terra. De la mateixa manera que, quan nen, arrencava les pedres de les fragositats de Graus, per a llençar-les sobre els seus petits enemics, ara arrenca les grans veritats de la vida per a llençar-les sobre els homes. Com si fós un llaurador d'ànimes, escarba i remou la terra sedenta de la nostra patria, aquesta terra de la nostra joventut, sense llevar encara i cremada per un sol implacable i funest.

Quan escriu, sembla la seva prosa troços de carn sagnanta, arrencats d'un còs palpitant encara. Quan parla, semblen les seves paraules cops de martell: cops de martell sobre el front dels homes, cops de martell sobre el front dels déus.

Surten de son cervell els pensaments irreverents i terribles, alguna volta crudels, però sempre veraders i lliures. Lliures com el vent que vola per damunt dels homes; lliures com les flames que cremen i purifiquen. Coneix el poble; sab quins són els seus odís i els seus amors, les seves tristeses i els seus pecats. Per això vol redimir-lo. Ha viscut al carrer i en ell ha après el llenguatge adust dels homes forts. Creuen, potser, que les veritats han de dir-se amb rodeigs i eufemismes? En Samblancat escriu amb el llenguatge que parla, que tots parlem, diferenciant-nos solament, en que ell diu lo que pensa i lo que sent, i nosaltres, lo que pensem i sentim, a voltes tenim de callar-ho.

Potser l'únic defecte seu, és el d'ésser egòlatra. Però no; el seu egòlatrisme no és egoista i deslleal, sinó sincer i virtuós. Els quefes republicans espanyols, sots la falsetat de la modestia i de l'humilitat, afalaguen i llepen al poble, a l'ensem que l'exploten. L'Angel Samblancat s'alaba a si mateix, però no enganya a ningú. El seu cor és ingenu; els seus pensaments són d'un Heracles i els seus sentiments d'un nen. Es per això, potser, que en la política no triomfarà mai. En la política espanyola sols puguen els farsants i els arribistes, els barruts i els imbecils. Els homes que tenen talent i amor propi s'en aparten. S'en aparten moralment i espiritualment. Que és un femer que put la política d'Espanya!

Quan parla de revolució, el seu verb crema. No és un home. És un foc. Un foc que crema la nostra ànima, destruint les seves impureses; un foc que mata la nostra vida humil i silenciosa. I pensem, i sentim. Volem lluitar: ens creiem heroes. Els nostres ulls brillen, plens d'ensomni i veuen davant d'ells una barricada...

I ell, triomfalment, aixeca la seva grossa testa de franciscà veïllador, i somriu.

EMILI EROLES

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 1.er AL 6 DE DESEMBRE DE 1916

Per terra

Al front occidental, s'ha accentuat considerablement la lluita d'artilleria, sobre tot a la

regió del Somme, i això fa creure que aviat se començarà l'ofensiva franco anglesa.

Al front rus, algunes lluites, sense cap canvi de la situació.

Al front italià, intens bombardeig al Corso. Probablement, els italians preparen una nova empena.

Al front romanès, segueix l'avenç dels alemanys i sos al·liats, que es troben ja a una vintena de quilòmetres de Bucarest. No obstant, els russo-romanesos es defensen en una línia propera a la capital.

Al front de Macedonia, els admirables serbis han obtingut una nova victòria al nord de Grunista (regió de Monastir) fent nombrosos presoners i prenent 14 canons, amb gran quantitat de material de guerra.

Per mar

Un submarins alemanys s'han presentat sobtadament davant del port de Funchal (illa de Madera) torpedejant alguns vaixells que hi havia estacionats, entre ells la canonera francesa *Surprise*, i bombardejant la població. Canonejats per les bateries portugueses de la costa, es van haver de retirar.

Per l'aire

L'activitat aèria ha continuat essent grossa, però no hi ha cap fet que calgui remarcar especialment.

F EIA temps que en un dels parcs militars de Salònica tenien preparada els al·liats una magnífica carroça fabricada a París.

Intrigada, la gent es preguntava: Per a què deurà servir?

Avui ja no pot ésser un secret: La magnífica carroça era destinada al rei Pere de Serbia per a que fés en ella la seva entrada triomfal a Monastir.

El vell monarca, dins del cotxe engalanat, pensarà en aquella carreta de bous del seu èxode... i els seus ulls ploraran d'alegria; i el seu cor bategarà amb l'esperança d'una total reintegració i una pau inalterable.

Endavant les atxes!

Per injúries al Govern i al Congrés de Diputats ha sigut altra volta denunciada LA CAMPANA DE GRACIA.

Ja deurán suposar que's refereix al darrer article del nostre valent col·laborador Angel Samblancat, reproduït per *La Lucha*, que ha rebut, pel mateix motiu, les carícies del fiscal.

No diem allò de «sentim la relliscada» perquè no hi ha tal cosa. No's tracta de relliscada, sinó de una formidable puntada de peu que'l revolucionari escriptor ha donat precisament a les anques de qui anava dirigida. Els quins rellisquen són els altres; ell resta sempre ferm i en peu a punt de tornar-hi.

L'home distret, puja a un tramvia. Davant seu resulta estar sentada la senyora Tuies. Se reconeixen i es saluden. L'home distret, maquinalment, com és natural.

La senyora Tuies, afectuosa:

—Ai! Quan temps sense veure-us! Eh?

L'home distret:

—Sí, gracies a Déu!

A la senyora Tuies li ha entrat el *sofoco!*

JA HA SORTIT

L'Esquella de la Torratxa ALMANAC PER A 1917

Galeria de Catalans Il·lustres

40 retrats

40 biografies

Preu: UNA pesseta

N'hi ha per a dies

—Com està aquesta palma de la Pau?
—Ahir vaig sembrar el pinyol del dàtil.

Llegim:
«Con objeto de llenar la vacante de jefe de los liberales conservadores de Cataluña, son varios los nombres que se barajan.»
No te barajes, Gutiérrez, que no val la pena. Sandiumenge, Sagnier, Bartrina... Tres infusoris que als catalans els tenen completament sense cuidado.

Adéu tradició.
Enguany els artillers han anat a celebrar la festa de la seva patrona santa Bàrbara a la parroquia de Santa Agna.
Amb aquest motiu el postergat sant Agustí deuria protestar, i si no protesta, és que tindrà por de la llei de Jurisdiccions.

De l'Espanya negra.
En l'estació d'un poblet es despedeixen el senyor rector i el pobre emigrant.
L'emigrant:

—Vaja, mossèn Quim, faci un pensament!... Vingui-se'n vostè també cap a América.
El rector:
—No!... No pot ésser!... Jo m'haig de quedar aquí, a guardar les vostres dones.
—I doncs: com ho farem nosaltres, sense vostè?
—Vosaltres?... Treballar força i enviar quarts ben sovint.

Finalment la *Comisión*—aquella cèlebre comissió que ha estat fent com que s'en anava sense anar-se'n—surt cap a Madrid. Es una comissió de dos, Durán i Ventosa i En Rocha. Malament. No lligaràn. Per més que ja ho procuraràn, recordant allò de la «*soledad de dos en compañía*» de que parlà el poeta.

Diu que En Mir i Miró vol ésser regidor. Bò! Ja tenim enveges d'En Callén?

La minoria radical de l'Ajuntament està acè-

fala de resultes de la dimissió d'En Rocha. Verament com a *cap gros*, resulta de difícil sustitució. Planyem an En Lerroux.

S'ha dissolt la «Federació Femenina contra la Tuberculosi». A la *cuanta*, no totes les senyores i senyorettes que la constituïen treballaven prou.
Com ho farà En Vidal i Ribas per a organitzar la Festa de la Flor?

En el local dels *jóvenes* mauristes de Barcelona s'ha celebrat una conferencia parlant de «La España trágica.»
Devien ésser reminiscències dels fets de Juliol. Com que aqueixos 14 «pimpollos» deixebles de D. Antón [ne saben la prima d'aquelles tragèdies!

Quin goig, quina patxoca feia el nostre batlle Rius i Rius, l'altre dia, a la Catedral, presidint els funerals de l'Emperador d'Austria.

I quins funerals!
Davant d'aquell esclat de lluminaries i de aquell devassall de esplendor mortuori, quina enveja devia sentir el jove marquès!...

En Romanones ha declarat que l'única obstrucció enemiga que té el Govern és la dels regionalistes.
Quin honor per a la familia... republicana!

La «Molestia Social» ha enviat al Vaticà un telegrama condolent-se de «la angustiosa situació del Papa»
Realment, l'equilibri de Beneditxe XV no és gens airós que diguessim. Un italià de sang que's veu obligat a fer de neutralista i d'*embusqué*...
Es veu que en aquest món sempre hi ha un pitjor: La tragedia d'Europa!... Es un sàinet davant la tragedia del Sant Pare!...

En Suárez Inclán, erre que erre. Ell no s'en va ni a trets. Perquè trets ja n'hi ha hagut, i ell, com el soldat portuguès, més *tieso* que mai.
Aixís dona gust. Això és un bon pim-pam-pum. Fins que arribarà la bomba final i ell i el Coix i tots s'en aniran a can Pistraus, amb aplaudiments del *respectable* que dirà:
—Ja era hora.

En Lerroux no ha trobat substitut per a En Rocha, a la quefatura de la minoria consistorial. Sospitem que En Dessy i En Vega estan fent un paper ridícol.
Quina falta que està fent En Pich.

S'ha acordat que no surtin patates de la provincia, sense permís del senyor Governador.
Bona feina se li ha girat al inclit Suárez Inclán!
Ara tindrà de posar cordó de policies al terme de Barcelona i a cada persona que passi, serà qüestió de preguntar-li:—Hi ha res de pago?
I si es cas de mirar molt prim se trobaràn amb escenes còmiques de primera. Sortirà pel «fielato» un rector amb la majordona i la neboda; i el policia dirà:—No porta pas patates, senyor clergue?
El rector respondrà:—Porto només *les* del meu consum.

Clergues patriotes.
Havent corregut per França la veu antipatriòtica de que «el suscriure's a l'emprèstit de guerra, significava allargar indefinidament aquesta», un capellà de un poblet de muntanya no va poguer-se estar de fer la seva propaganda.
Un diumenge al matí, tot dient la missa, en el moment de girar-se de cara als devots amb els braços estesos, va dir:
—Hi ha gent que diu que suscriure's al emprèstit és allargar la guerra. Si algú dels que fan córrer això és aquí, jo tinc el gust de dir-li que és un imbecil o un malvat.
I, girant-se altra cop de cara al altar, continuà el sagrat sacrifici com si tal cosa:
—*Credo in unum Deum... etc.*

En una escola clerical:
—Veiam, *Caimitu*, si sabs dir-me quants sacraments hi han?
—Cap.
—Com s'entén çap!... Quina barbaritat!... I per què no n'hi ha cap?
—Perquè'ls últims els han donat aquest dematí a la meva àvia.

ALMANAC
DE
La Campana de Gracia
per a 1917
es posarà a la venda d'aquí pocs dies
Preu: DOS ralets

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

REFRANS ESPATLLATS

“Primer és la devoció que la obligació”